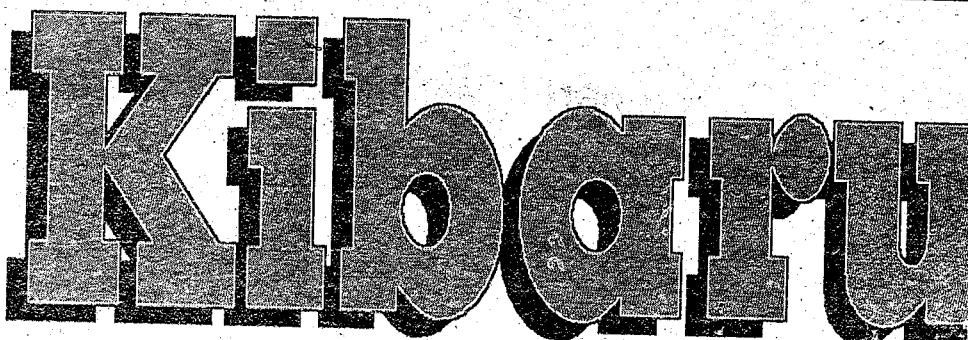

Mekalo san 2018
San 46nan-Boko 556nan
Songo=dorome 35

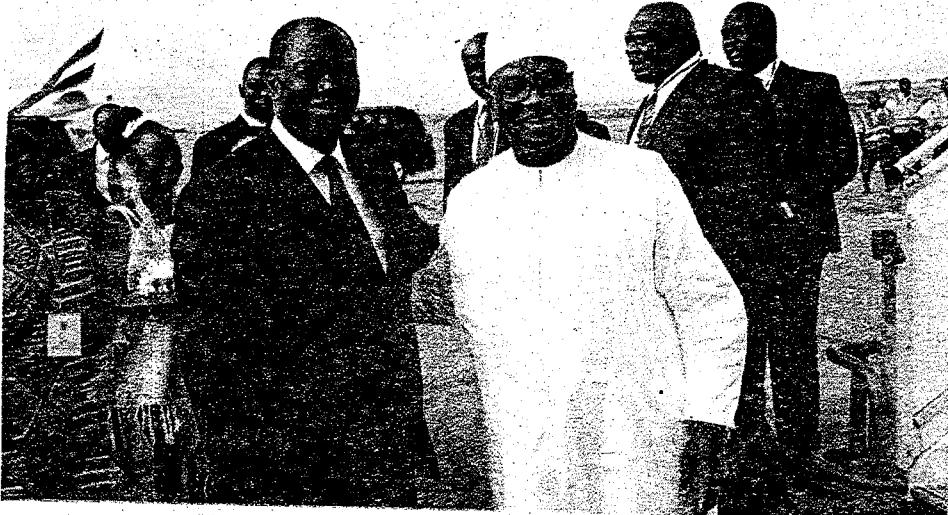

Kunnafoniseben bota kalo o kalo - BP : 24 - Telefoni : 20.21.21.04 Kibaru bugufiye Bosola Bamako -

MINISIRINEMOGO ka
taama Menaka
Goferenaman be
jamanaden bce kokoro
lakanako la

N° 2

Ni kura donna Mali ni Konowari ka bolodijogonma na

Alasani Watara ni Iburahimu Bubakari Keyita

Jamanakuntigi Iburahima Bubakari Keyita tun taara tilefilataama na Konowari jamana kan walasa ka ni kura fiye jamana fila cesiriw la.

Nin y'a san 14 ye, jamana fila ka bolodijogonmajekuluba tun ma sigi ka baara ke. O sababu bora ko 2 la : Konowarikeli, ani Mali korefekeli. Mali ni konowari ka bolodijogonma jekuluba sigira senkan kabini san 1997. A sera ka laje 3 doren de ke. Kabini san 2014, laje were ma se ka ke k'a sababu ke kewey.

O n'a ta bee, jateminew y'a jira ko jamana fila ce jagosiraw nafolo hake sera sefawari miliyari 300 ma san 2017, gelyaw n'u ta bee.

Taama in senfe; jumadon, mekalo

tile 11, san 2018, Abijan dugu ye Iburahim Bubakari sugandi k'a fara Abijan mogobawkan. Ohukumukono, Abijan gofereneri, Oroberi Begere Manbe ye kuma ta, ka Mali majamu ka jamanakuntigi majamu, ka Abijan dugudena seben di a ma. O kofe, Abijan laadalajemogow ye jamanakuntigi don u ka ton na, ka laadawbirifinibiria kan, kalaadalatogo do da a la, kaboto. O koro ye ko sababu numan. Ola, u y'a fara u ka laadalakuntigw kan, k'a ke u ka «Nandow» do ye. U y'u ka masaya taamasiyenw di a ma, n'o ye taafe, min be wele «Kita», ka masakebanfula, animasakebere dia ma. U y'a jira k'o masiri ninnu b'a

deme a ka baaraw la.

Sibirdon, mekalo tile 12, peresidan Alasane Daramani Watara ye Konowari fasodennumanya jalaba di a ka dunanke ma. O kene kan, a y'a sinsin kosebe Mali ni Konowari ka siginogonnumanya kan, soro, hadamadenyako ani politikiba raw siratige la.

Konowari jamanakuntigi y'a nini malidenw fe, u ka ben, ka don da kelen fe, ka bo da kelen fe, walasa wote nataw ka ke basigi, lakana ani jelenya la; Mali ni malidenw ka here kama.

Jamanakuntigi Iburahimu Bubakari Keyita ye kuma ta o kofe, ka Alasani Daramani Watara ka kumaw sonji la. A y'a jira ko tariku, dugukolo ani hadamadenyasiraw ni politikisiraw ye jamana fila kala nogon na kabini bi te. Ni fen ma fara o kan, fen te bo o la. Jamanakuntigi fila ye nogonye caman ke. U benna a kan ka jamana fila ka bolodijogonmajekulu sigi senkan kokura walasa don nataw la, a ka baara damine jamana fila denw ka nafa sabatili kama. U benna akan ka jamanasahadancew kala nogon na walasa Korogo, Bobojulaso ani Sikaso marabolow be ke suguba kelen ye dancew la, ka jamana saba yiriwali sinsin.

Madiba Keyita/Habibu Kuyate/
Mahamadu Konta

Mali ni Konowari kalansora kuranko la

Kalansoli minew sigira Sikaso. A dayeli neajew nemogoya tun be minisirinemogo 3 bolo, Mali, Konowari ani Burukina taw.

Jekabaara in hukumu kono, Konowari de bera kuran feere Mali ma.

O ye feere ye min bolodara Sedeyawojamanaw fe kabini tuma jan. O feere in b'a jira ko kuran kelen be ka jamaa minnu labo, olu ka do feere u kerefjamanaw ma kurankodese be minnu na.

Konowari bera kuran min feere Mali ma, a fanga ye kawe/KV 225 ye. Kuran in be teme kuranjuru fangamabaw fe, ka bo Konowari, ka don Sikaso, ka taa Bugunin, Sanankoroba fo Bamako, Kilometre 393.

Mali kuranko ni jiko minisiri, Maliki Alihuseyini ka kuma kono, a y'a jira ko kuranjensenminen ninnu musaka benna sefawari miliyari 80.703 ma. Musaka ninnu bora Mali ni konowari kun anu demebagaw taw, i n'a fo Endujamana waribon, Afiriki tilebinyanfan yiriwali waribon, silamejamanaw ka waribon ani imowa ton.

Konowari tajiko n'a kuranko minisiri, Ceri Tano y'a jira ko kabini san 1996, Konowari ni Mali ka kuranfeereko in bessena. Do farala kuran feereta hake kan Malima san 2012. Bi, kuranfeeren fanga sera Zewe / GW 1750 ma.

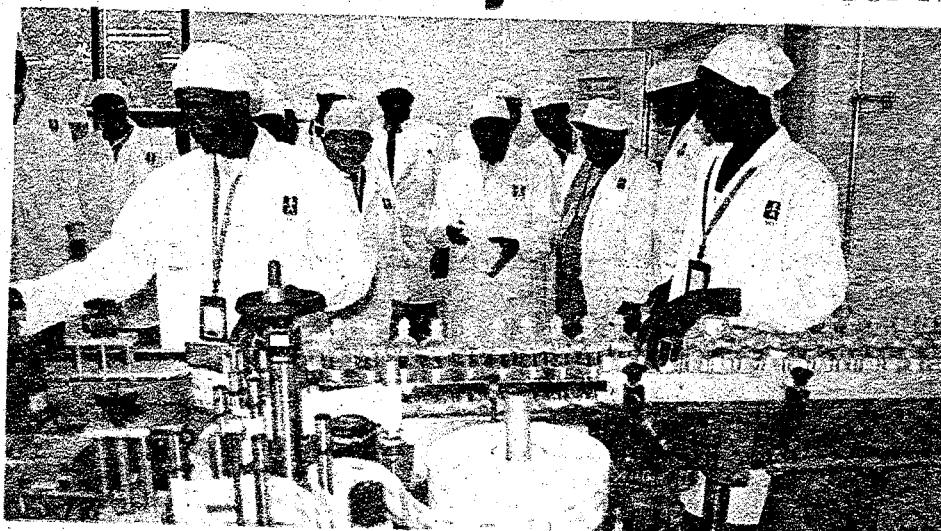
Seki M. Tarawele/Ali Sisoko
Mahamadu Konta

Furadilan Izini belebele jora Sanankoroba

Mali ni Siniwajamana ka bolodijogonma hukumu kono, furadilan izini belebele do jora Sanankoroba. Jamanakuntigi Iburahimu Bubakari Keyita tun b'a dayeli kene kan. Goferenaman minisiri caman, ka fara Kati Serekili ni Kulukoro faamalamogow kan, ani Sanankoroba komini nemogow n'a dugulamogow, olu caman tun be laje in kene kan.

Kurubonkarili in kera taratodon, mekalo tile 15, san 2018. Iziniba in jora taari 7 kan. A jora Siniwajamana. O bce lajelen bera sefawari miliyari 30 ma. O bce lajelen bora Siniwajamana kun.

Dugutigi ka ciden folo ye kuma ta, Yusufu Tarawele, ka mere tugu ale la, Mamadu Zan Tarawele. Olu ka kuma kera foli ni bisimali ye, ka nesin nabagaw ma. U y'u ka nisondiya jira iziniw in joli la. A be dawula di u ka dugu ma. A be baara di u ka denmisew ma. A be nafolo lase u ka komini ni jamana

Baarakela nenamaw ni mansin nenamaw be izini in kono

ma, ani yiriwali, ka fara kene ya sabati ka anii furaw soroli songo duman na. Dugumogow y'a nini jamanakuntigi fe, a k'a hakili to u la halibi, dogotorosoko, lise kura joli, ani jiko fana na.

An be don min na i ko bi, izini in be baara la ni Siniwa mogo 13 ye ani

maliden mogo 230. A minew n'a mansin bce ye dilancogo kuraw ye mihiu nogennaw be baara la dije jamana yiriwalenw kono. A dilankun te Mali doren ye, Afiriki tilebinyanfan jamanaw, a bera olu bce labo tubabufuraw la, songo duman na.

Izini nemogoba, Liwensengi y'a jira ko nin y'ale san 20 ye Mali kono, o tuma, ale b'a yere jate malidenye. Ay'a nini jamana nemogow fe, u kalenpo ni saalenfanga dogoya izini in kan, walasa a ka baaraw be nogoya a bolo.

Siniwajamana lasigiden ka ciden, Wangi Yi ye kuma ta o ko, k'a jira ko Mali ni siniwajamana ka je te bilako ye. A sira siyena ben ni nogondeme kono ani netaa kabini yere mahoronya san folow.

Mali izinikow minisiri, Mohamed Ali Agi Iburahimu y'a jira ko izini in soro Mali fe k'a sababu ke jamanakuntigi ka wulikajow ye. Mali ni Siniwajamana ka bolodijogonma taamasiyen don. A jora nifeere kurawye, mogofaamuyalenzew de be baara ke a kono fana.

Jamanakuntigi ye jirituru izini in kono, k'o ke jamana fila ka teriya taamaseere ye.

Masa Sidibe/
Mahamadu Konta

Minisirijemogoka taama Menaka : Goferenaman be jamanaden bee kokoro lakanako la

Minisirijemogoka taama Menaka : Goferenaman be jamanaden bee kokoro lakanako la

Minisirijemogoka Sumeyilu Bubeyi Mayiga ye taama ke Menaka arabadon mekalo tile 9 san 2018. Minisiri naani ka fara Menaka mara depitew kan, olu tun b'a nōfē nin taama in na. A tun taalen be hakilisigikuma fo yenkaw ye ben ni basigiko la u ka sigida la. Hali n'u ma teme lere saba nōgōnna kan yen, a nafa bonyara kosebe ben ni lafiya sōrōla la. Sabula, sigida la, siya dōw tun bilala nōgon na, o juguyara fo k'a danteme.

Minisirijemogoka y'a jira u la, ko goferenaman be Maliden bee kokoro basigiko la ani ka hadamadenya sabatisira dayele uye. Ay'a sementiya Menaka mōgōye, ko kurandigurupu fila be sira la ka na ani hadamadenwa ka balo ni baganbalo tōni caman. O gurupu kelen o kelen fanga ye kilowateri 1.000 ye. U bēna se k'a tonogoya ka don kuranko la Menaka dugu kono. U bēna ke sababu ye ka do fara worobinew fanga kan.

Dunkafa sabatili sira fe, balo tōni 500 ani bagandumuni tōni 1.500 be

sira la ka na. A b'a to nōgoyaba ka se ka don dumuniko la mōgōw bolo ani baganaw bolo. Minisirijemogoka ye sefawari miliyon 10 di mōgōw kama, minnu y'u sigiyorōw bila kelēw ne ka yelēma Menaka dugu kono. Ka laban ka miliyon 5 di marayorō denmisēnjekuluw ma. Miliyon 5 wēre dira musotōnw ma, ka miliyon 5 fana di dugu maabaw ma. Nin bee kofe, Sumeyilu Bubeyi Mayiga y'a jira Menaka mōgōw la, ko goferenaman jeñōgon ye marifatigijekulu fila ninnu ye; n'o ye Sema (CMA) ani Emupeyésiya (MPSA) ye bēn ni lafiya sōrōla bēnkansēben kōnko waleyali siratige la. Nka a ye fēn min da o kan n'a ma nōgōto o kuma na, o de ye k'a be wajibya marifatigijekulu fila ninnu kan, u k'u joyorō fa a nēma basigi sabatili la sigida la, u kana bin sigidalamogōw fana kan, ka dansagonwaleta k'u sēgēre. Atēben fana abada, u ka denmisenninw ta ka k'u ka kēlēcēw ye.

Isa Danbelé
Dokala Yusufu Jara

Basigi sabatili be senna Kidali marabolo kono

Utikalo temenen in, san 2017, Mali ye goferenéri kura sigi Kidali. O kofe furancelajemogōw sigira ka dugu kunkankow nēnabō. O kofe, marisikalo temenen in na, minisirijemogoka taara taama nafama na Kidali. O tun jatelen be kokebali ye o waati la.

Nin kalo in na do farala jamana fanga sinsinni kan Kidali, bawo sorodasi damado sera ka don dugu kono k'u ka baaraw kē.

O sorodasiw ye jalatigi 17 ye. Faranogonkankelēbolo min sigira

senkan Kidali kolosili kama Mali jalatigi ninnuna kunyeoye. Sema kōridinasōn kelēdenw ni pilatiforim kēlēdenw ka kan fara nōgon kan uni Malisorodasiw ka je ka dugu kōlosi, k'a lakana walasa Alize bēnkansēben be se ka waley. Faranogonkankelēbolo, n'a be wele tubabukan na Mōki/Moc, a ka baara ye ka je ka taama nōgon fe dugu kono su ni tile ka dugu ni dugudenw kōlosi, ka binkannikelaw ni bandiw kunben, k'u kēle.

Mahamadu Konta

Minisirijemogoka taama Moritani jamana kan

Alizeri, Marōku, Burikina Faso, Nizéri, Kōnōwari, Sénegali taamaw bōlen ko yeri, minisirijemogoka taara Moritani.

Nintaama ninnubee kuntunye bēn ni lakanasabatiliye an ka fankelenfējamana ninnu kōnō. A kun do fana tun ye fanga doli ye yiriwalisiraw la an n'an sigiñōgōnw ce.

Moritani taama in senfe, Minisirijemogoka Sumeyilu Bubeyi Mayiga ni Moritani jamanakuntigi Mohameddi Uludu Abudeli Azizi ye nōgonyew ke. Sēben tun b'a bolo k'o di Moritani peresidan ma Iburahimu Bubakari Keyita togo la. Basigi sabatili sahelijamanaw kōnō, ani nafasorōsiraw yiriwali jamana fila ni nōgon ce o de tun be sēben in kōnō.

Ahamada Sise

Mahamadu Konta

Kōnōwari jamanakuntigi b'a nini Malidenw fe u ka bēn

Jamanakuntigi Ibarahimu Bubabari Keyita ka taama kuncera Kōnōwari jamana kan sibiridon mekalo tile 12 san 2018. Tama in kera wasa ye; ka da a kan a ni Kōnōwari jamanakuntigi Alasani Daramani Watara sera ka nōgonyeko caman ke ka bēnkan caman la jamana fila ninnu ka nafa kama.

Jamanakuntigi ka taama in kōnōna, Kōnōwari Kōnōwari jamanakuntigi Alasane Daramani Watara ye wele bila Malidenw ma, u k'u jilaja ka bēn ko la ka fara nōgon kan, min b'a to kalataw ka se ka ke basigi kōnō. A ko Ibarahimu Bubakari Keyita ma, n be sinsin ka nītaama in kan anw fe yan k'a nini Maliden cēman ni musoman fe, u ka fara nōgon kan faso k'a hēre kama; u ka kūntilenna kelen min, ka hadamadenya ni sōro wiriwali k'u haminako ye. Ka dā a kan Mali ni Afiriki jamana to bēe mako be bēn ni kelenya de la an bē waati min na. O b'a togelēya caman be ankajamanaw kan, an ka se k'olu furake.

Alasani Daramani Watara y'a jira ko kalo damado dōron Mali bēna kalataw ke. Djinēmaa sigilen bē k'an laje ani Afiriki marayorō kelen-kelen bēe. Ben ni kelenya min ye Malidenw taabolo ye kōrōlen, n'b'a dōn k'u bēna u sinsin o hakilila in kan ka doñ da kelen fe jamana ka hēre kama, ka kalataw ke basigi kōnō. A labanna k'a nini Kōnōwari ni Maliden bēe fe, an ka je ka dugawu ke nōgon ye; Sabula an ka hērew sirilen don nōgon na. Ala

k'an ka jamanaw taa ne.

Mali jamanakuntigi ye foli kanda. Badenyasira min be jamana fila ninnu ce ko Ala k'o jelen to. Kabini san 1945 waatiw la. Mali ni Kōnōwari y'a nini ka fara nōgon kan u haminakobaw waleyali a; n'o ye yēremahōrōnyaw nōninwaatiye. Osiratige la u yesariya caman boionobila u ni nōgon ce kunnawolo sōrōla minnu na. Olu ye kura fara anni nōgon ce kelenya sinsinni kan. A dōw kera sababu ye ka diyagoyabaara dabila Afiriki kōnō; n'o te farafin caman ni tora nansaraw fe diyagoyabaara la. Politikow kera kelen ye o waatiw la, bi an sago don ka farajnōgonkan jiidi an ni nōgon ce nafoloko la ani hadamadenya nasira bēe la.

Ibarahimu Bubakari Keyita ye Alasani Daramani Watara fo k'a walenumandon a ka hakilitigiyā la ka nēsin Mali ma. Sariya fēn o fēn bolonobilala Mali ni Kōnōwari ce, a bēe dabora don nōgōnna sabatili kama bēn ni kelenya kōnō. N b'a nini Ala fe naniya numan min b'i la an ka jamanaw ka nētaako n'u ka basigiko la, Ala k'o sabati an ye. An bēna laje min ke Sikaso don nataw la n'o ye Mali, Burukina Faso ani Kōnōwari ye, Ala k'o ke lafiya, ben ani kelenya kōnō, k'o don jira na kēne na. Hēre kura min kumboto file an ni nōgon ce kokura nafoloko la, o bēna ke sababu ye ka baganmara nisēne nētaa sabati kosebe. An sigilen bē k'o nafa sōro.

Madiba Keyita/Dokala Yusufu Jara

Jamanakuntigi naniya dara kēne kan woteko la

Peresidansigiwote nata in na, pariti caman y'u ka cēbo sugandi kabari. Nka halibi jamanakuntigi Iburahumu Bubakari Keyita tun ma kuma folō.

Sibiridon, mekalo tile 7, san 2018, politikitōn '67 nēmōgōw sera jamanakuntigi ma k'a nini a fe a k'a kanbō peresidanya nōfē kokura zuluyekalo tile 29 kalataw la.

Obonya dalen a kōrō, jamanakuntigi yēbonyamasegin ke, k'a jira ko la nini in diyara a ye, wa a tēna bō u jigi kōrō.

A y'a nini pariti 67 ninnu fe u k'u

joyorō fa ni wulikajo caman ye, ale fana n'a jeniyōrōfin kosebe walasa jamandenw sago ka ke u ye. Peresidan ka sigi u kunna min be faso ni jama ka hēre bila a yēre ta ne. Peresidan ka sigi min haminako ye jamana lakanani ni basigi sabatili ye. A y'a jira, a tēna bō u jigi kōrō, a b'a seko damanjira, ke wote in ka kējelenya la, kēle ni mankan kana bō a la walasa Malik'a sago sōro, malidenw k'u sago sōro dijē jamana tow cēla.

Amadu Sise/Mahamadu Konta

Depitebulon nininkaliw kera sene minisiri la angereko kan

Mali depitebulon kono, alamisadon, mekalotile 10, san 2018, sene minisiri Dogotoro Nango Danbele tun be depitew nekoroka nininkali dow jaabi, nininkali minnu kera. Nonon serkili depite Amadu Araba Dunbiya ani Yelimani serkili depite Ahamada Sukuna fe. Depitebulon neogoba Isiyaka Sidibe, baarako ni forobaarako ani goferenaman ni fangabulonwemminisiri Madamu Jara Araki Tala tun b'a kene kan.

Nonon serkili depite foloye kuma ta k'a ka nininkaliw ke. O nininkaliw tun be boli goferenaman ka angereedita konesin kan ka nesin seneklaw ma. Ale yere fe, wasa fosi te angereko in na. A k'a b'i n'a fo donniya te sene minisiriso la ka baara in ke kaue; ka da a kan dansagonwale bee b'a konona na. I n'a fo yuruguyuru, k'i ne tugu ko kolonw kan, k'i yere ke mogeo jelen ye k'a soro namara b'i fe, ani binkanni.

Jaabili la, sene minisiri folola k'a jira, ko depite da sera nin waleya jugu fen ofen ma, o si te sene minisiriso sonye goferenaman ka angereedito la. A haminanko foloye here ninini ye ka nesin seneklaw ma.

Dogotoro Nango Danbele ko sene kanpani temenen in na. Mali ye foro

Nango Danbele ni dipitew sera ka nogon faamuya

taari 6.498.408 sene. O angereko kera cogo min na, a ye do fo o la. Minisiri y'a jira ko sinsin kera dalilu minnu kan ka angere ninini di jagokelaw ma, o do kera mogeo minnu menna baara in na, ni wari b'u bolo a nema ka angere ladon jamana kono fo k'u lase u seyrow la. Dabali fana tigera ka angere dontaw segesegé n'u ka ni, walasa geleya min donna angereko la san temenen tow la, k'u tanga o nogonna ma. O de koso angere minnu nana, u kera angere numanw ye. Wa o segesegeli be to senna. Fen min ye angere ne n'a juguya segesegelimsinko ye Mali

kono, a y'a jira k'o be ka nesin.

Dogotoro Nango Danbele nininkara, k'o angere min dira goferenaman fe san 2017-2018 sene kanpani kono, k'a wari bennna joli ma. Jaabili la, a ko sefawari miliyari 48 ani miliyon 300, k'o de tun bolodara kanpani in kama; nka ko miliyari 36 de soro o la ka don a dafe.

Yelimani serkili depite Ahamada Sikuna ye kuma ta o kofe k'a ka nininkaliw ke sene minisiri la. Ale ka nininkaliw tun be boli dunkafako kan Mali kono. Depite k'ale ka jateminna, kongo be mogeo hake min na jamana kono bi, o ka ca ni miliyon 2

ye. Minisiri y'a jira ko samiyetemnen jaabiw ma ne sumanw soro la jamana fan bee fe; nka ko balo soro. A ko fana, ko an kerefejamanaw de girinnen be Mali kan balosan na; k'o be ka balo songo geleya jamana kono. Minsiri ko an be don min na, suman toni 16.000 lamaralen don an ka jamana fe. N'a kolosira ko balodese fanga ka bon yoro min na waati min na, balo be taa ka di o yorow la; nka fo o kunnafoniw ka soro serkili nemogow fe, marayorow nemogow k'o sementiya, jamana nemogow fana ka yamaruya di. Jateminew y'a jira ko mogeo kelen o kelen ka balo be ben suman kilo 230 de ma san kono. A ko ninbee kofe Malijigidoy'ademenbaaw ye baloko la.

Dogotoro Nango Danbele y'a jira depite la, ko siga ta la nogoya bena don dunkafako la Mali kono dogokun nataw la. An be waati min na balokogeleya dan ye Koro serkili mogow ta ye, ko minisiri be mun soro ka fo o la. A y'a jira ko jamana koronyanfan basigibaliya koson, sorodasiw de be balotila ke yen yorow la; n'te ko goferenaman be ka dabaliw tige u lafiyali kama.

Masa Sidibe
Dokala Yusufu Jara

Mali ni Faransi y'u bolonc bila warikoseben dow la faantanw demeniko la

Faransi lasigiden min be Mali kono n'o ye Madamu Ewelini Dekori ye, o ni dije cakeda dow y'u bolonc bila warikoseben dowlia, jumadon, mekalotile 11, san 2018, min musaka be se sefawari 1.287.090.384,3 ma. Demedonjekulu min tubabukan dane surun ye «ACTED», dije seneklaw ni baganmaralaw ka jekulu, n'o ye «AVSF» ye, o ni dije cakeda min nesinnen be dunkafa sabatili ma, n'o PAM ye, wari in dabolen b'olu de ka baaraw kama.

Nincakeda saba ninnubena ujeyoro fa Mali marayorou caman kono kongo kunberni na mogow la ani baganw na. Nin warikoseben min bolonobilala PAM nemogoba min be Mali kono, ACTED nemogoba ani AVSF nemogoba nena. Nka Faransi lasigiden labanna ka wari in tilacogo dantige. A ko

sefawari 655.191.400 ye PAM niyoro ye kongo keleli kama, Kayi mara la, jamana cemance la ani jamana koronyanfanfe. Sabula k'a kolosira ko mogeo 35.338 ye desebaato ye yen yorow la; denmisennin y'olu la mogeo 31.898 ye minnu si hake b'a ta kalo 6 la ka se san 5 ma, ani muso 3.4440. Faransi lasigiden labanna ka warikoseben fila bolonobila ni demedonjekulu ACTED ye, min musaka be se erowari 782.218 ma. O fana nesinnen be dunkafa sabatili ma Menaka Mara kono. A kolosira ko desebaato ye mogeo 29.477 ye yen; kerenerrennya la Tiderimeni, Inekari ani Anderabukani. Wari do in nesinnen be baganmarala 24.000 ma. A be dabo u ka se ka jekuluw ka nafasorobaaraw waleya, ben sabatili sigidalamogow ni nogon ce o

musakaw, baganminyoro senni ani sene kefenw sanni musakaw.

Fen min ye demedonjekulu AVSF ta ye, o musaka be se sewari 98.078.710 ma. O nesinnen be Tawudeni ni Tumutu ani Gavo maraw ma. Faransi lasigiden y'a jira ko nin wari in dili bena a to Nansarajekulufana ka erowari miliyon 1,35 bo ka fara a kan. U be don jisaniman soro tan ni ko ani baganminyoro soro dafe, fo ka bagandumunkeyoro laben a la, ka baganfeeresugw jo a la ani ka baganpikiriyoro jo a la; wari do fana be kerenerren a la kalanw waleyal kama. Nin warikoseben minnu bolonobilala file, u be Faransi ka demewari hake se sefawari miliyari 66 ma ka nesin dunkafa sabatili, basigi sabatili ani hadamadenyako tow ma.

Mayimuna So/Dokala Yusufu Jara

Mali kalanko minisiri kura togo Abinu Teme

A sigira minisiria la san 2018 mekalotile 7. Kalansoba min nesinnen be hadamadenya dönniye ni kalankodönniye ma, o nemogeo tun don kabini san 2014.

A bangera san 1955 Yendume Bajangara mara la. Bakurabadonni n'o ye filozofi / philosophie ye, o karamogoba don. A ye sanfekalan ke Bamako yan lakolikaramogoyakalan lakolisoba la, ka taa akunce Faransijamana kan. Pariti min be fanga la bi n'o ye Eripeyemu /RPM ye, o peresidan dankan naaninan don.

Sidi Y. Wage
Mahamadu Konta

Poyi : Yebalifo

Y e b a l i f o
man ni.
An k' an
k o l o s i
yebalifo la.
Yebalifo be
j a m a n a
nagasi, k'a
ke b e n b a l i s o
ye.

Isa Jalao

Yebalifo be badenya duman tijé,
Ka siginogonya geleya,
Ka jamana nagami,
Ka dugu nagami,
Ka du nagami.
Yebalifo man ni.
Yebalifo be mogo ke sigannamogo ye
sigida la.
K'i ke siranñefen ye.
Ka dannaya bo i kan.
K'i ke bolokonin taamasiyen ye.
Yebalifo ye nkalontigé ye.
Binkanni ni namara malo te yebalifola.
Don o don kuma caman ani jonnasigi.
Yebalifo be dugu filia kunkari nognon na,
Ka lagosi se u ma sigida la ani jamana
kono.

Ala ka bee kisi yebalifo mantooro ma.

isa Jalao

ka bo kodugu,
Dugabugu komini na kat

Yelema caman donna kooriko cogoya la Mali kono

Ne bëna kuma kooriko kan. Jateminé na, K'a damine san 1967 la fo ka se 1991 ma, kooritamobili tun b'u dan ma. U ni mobili tow te kelen ye. Nka kabini demokarasifanga daminéna san 1992 waatila, kooriko yoboyabara Mali kono. O y'a soro k'a damine san 1982 la, fo ka se 1999 ma, senekela camantun y'ibankorisene ma ka da kooriko geleyaw kan.

Demokarasitile in na, semudete desera kooritamobili numanw soro li fo koorikolobo izini caman datugura. Sisan yere la kooritamobili fanba ye julaw taw ye. O luwevariw be sara olu ye. U ye goferenaman ka mobiliw ye k'u to yen ; sabula koorisene nemogow n'utrijulaw tun te wari soro olu labaariali la.

Bi kooritamobili bee beñini ka ke julaw ta ye. O b'a jira ko semudete tenu se ka siri a sirijuru koro la bilen. Ne taara an ka dugu la san 2017 mariskalo tile 6 k'a soro yen kooriw ma ta. U bee bölen ka ton kenev kan. Ne bora yen mariskalo tile 13 k'a soro sanji ye nani damine. N seginto donna Kumantu koorikolobo izini kono k'o yaala ka kooritamobili caman jolen soro yen. N'a fora san kura sanji ka na kooriw soro tabali ye duguw kono, o ye tijeniba ye senekelaw ma. Ni koori ma pese k'a ce ka taa n'a ye Izini na, senekela hakili te se ka sigi.

Ninan dun, sanji b'a la ka cun mogow kan cogo min na, a be son ka ke makosa ye mogo caman ma. Koori soro len ko ni sanji y'o daji, o ye

Poyi : Laadiriya

Anw benbakew, a' ni ce.
A' ni ce jamanaba in danbew
makaranni na,
A' ni ce jamanaba in sinankunya
labenni na.
Malidenya ko ben ni kelenya.
Malidenya ko munu ni sababi,
Malidenya ko kotoñogontala.
Mali file jamana tow cela.
Wuli k'i jo, tulon te sebe sa.
Du te yiriwa cesiri ko,
Dugu te sabati wulikajo ko,
Jamana te taa ne tilennenya ko.
Mali ye cefarinjamana ye.
Funankenin o,
Sini te laben bi cesiri ko.
Wuli k'i jo, i ka kalan.
Kalan te jamana min na,
O te bo nogo la.
Baara, jidili ani netaa, kalan.
Yeremahoronya sinsinnan, kalan.
Kalan ye dije dönni walankata.
Jene, Tumutu, Gawo,
Dönni kalansow dayeleycro folow file
anw fe.
Bi, kalanyoro cayara.
Wuli k'i jo sanni dije ka taa k'i to.
Cesiri ni dönni de be mogo
kanhoronya.

Burema Keyita
Kucala Akademi na

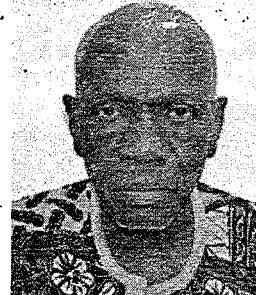
Yaya Mariko

dusukasi dan bee ye. Sabula ni koori tijena a te wari jenama soro. O siratige la, an b'a nini Semudete fe, sanjikokasaara ye senekela minnu soro cogola, uka saracogojatemine olu ka koorijiruw la. N'o te forokonin na to a dogisara la.
Nisamiye b'a cogo koro, koorisene na min hakili b'a yere la, awirilikalo te sa k'a soro o ma labenw ke samiye kura nesigiliko la. Nka n'o y'a soro korolen tarak'owarisara, o be do fara a tigika timinandiya kan de.
Sanji nanen mana milimetere 4 soro yoro caman na, mogow be, koori dan. A ka ca a la, o ye Sikaso n'a laminiuguw ye. I n'a fo Sikaso, Daneriso ani Kajolo, olu ka teli ka kooridanoona. Koori bee ma ta folo. O b'a jira ko Semudete be senkelentaama na halibi. Sanji mana sennateliya, o be son ka do fara geleyaw kan.

Yaya Mariko ka bo Senu
Bamako

Welekan don k'a ci kibaru kalan bagaw ma

Nianasan 2018,
k i b a r u
kalanaw be
dugaw do
Niñezye. Ala
ka kenyea,
baara bilali ka
taga sege
lafiyenbo la.

Hamadu Jalo *Modesi Balo ka bo Kucala*
min nana, Ala ka ani anw kan ben, k'a
keben sigibaga ye. A cekani foli ka ke
Bibaru baara kelaw ye, u ka cesiri ni
kunafoni lase konuma na, N'ka foli be
kibaru kalanbagaw bee ye, k'u fari
kana faga batakicilila. Nitigibe kibaru
la, a kalanbagaw de ta do. Kibaru
jenemayali, ri'a sanga soro gulon'en
be a kalanbagaw de la. Nin mogo ma
min sorm kalan na, i te o soro kalan ke
baliya la. Kucala cike kafo jemogo,
min ye Jigiba Anfa Kulubali ye, nine
ma ke e ko. I kelen be fitine yelen ye
Kucala cikelaw bolo. Ne b'i ka

baarakelogan be fo, u ka cesiri la.
Madu Sankare, min ye u bee la fitini
ye, k'a hakili lajigi : «ko ni mogojonna,
a nubaga la, a ka doni te a kun soro». Ka
ko to nognon tala, ka son ka baara
ke ni hakili kelen ye, barika be o de la.
O la, ne be sekiteri peresidanw bee
fo.

- Sedu Tarawele ka bo Molobala
- Tinge Zie Male ka bo M'pesoba
- Madu Male ka bo Bla,
- Tahiru Damele ka bo Zebala
- Karimu Sanu ka bo Yoroso
- Ibrahima Damele ka bo Kimparana
- Bah Koné ka bo Konseguela
- Alou Damele ka bo Karangana
- Sidiki Buguco Kulubali ka bo Kucala
- Barahima Koni Dao ka bo Yangaso
- Sebela aw ye Kibaru kanu, k'a don
aw makojan fen ye.

Me kalo tile duuru san 2018
Modesi Balo ka bo Kucala

Senekelaw kelen don lemuruba ye

Ne nisondiyalen be nin bataki in ci
Kibaru la, ka foli ni tanuni lase a
baarakelaw ma ani Arajomali
baarakelaw ma. O temenen kofe ka
foli di merewo fana ma. Ne ma nine
senekelaw ni baganmaralaw ko.

Ne koni be min fo senekelaw ye
halibi, o ye cesiri ye. Hali n'an keler
don lemuruba ye mogo tow bolo, an
kana an bolo jigin sene na. Bee b'an
bisi k'anji min; nka an ka sabali nognon
koro, Jateminé na, senekela ni
baganmarala, anw ye
baaracamankelaw ye Mali kono.
Sanga ni waati bee la an b'a men ko
demé do be ka nini senekela walima
baganmaralaw kama; nka o demew
mana soro, an niyoro t'a la, walima an
niyoro be dogoya a la. Senekelaw

Poyi : Sabali ka di

N'i kera ce ye, sabali
N'i kera muso ye, sabali
Ni ce sabalila, i muso be si jan soro
Ni muso sabalila, i ce be si jan soro
Aw m'a ye, muso gana cayara !
Ce te bonya tuguni,
A bolofen te mara,
A denw te ladonko numan na,
A mansaw te bonya.
Tuma bee, a ni lagosi be nognon
na. 'Sabali ka di'
Muso o, ce dusu saalo ni kuma
dumanw ye.
A bonya, i k'a negen.
A berebere, i denw Baba don,
I ka suna ni farida don.
I ce laben n'a be bo,
A lafa ni min ka di a ye,
Baro bila a la, a' k'a hakili jira nognon
na.
Nognobilasira be je sinsin.
Sabali ka di!

Ayisata Kulubali
balikukalankaramogo don
Sokura, Moti

Poyi : Sorodasiw ni ce

Sorodasiya ka gelén,
Aw ni sunogobaliya,
Aw ni kongomunu,
Aw ka sunogobaliya ni kongomunu
kun te doweré ye jamana lakanani ko
Sorodasiw, aw ni ce.
Aw ni ce fasokanu baara la.
Ala k'aw kisi k'a tanga mogo juguw
mantooro ma.
N'i kera sorodasi ye,
I fa n'i ba be dije i ko, k'a soro u ma
nine i ko;
I muso n'i denw be dije i ko, k'a soro
u seko te.
Bee te se ka ke sorodasi numan ye.
Sorodasi ke togo ye Mugu,
A jamau ye Kisé.
Ka sorodasiw fo, ka segin k'u fo.
Aw ni cesiri, a' ni timinandiya.
Ala k'aw don mogo juguw kalodibi la.

Asani Tarawele
ka bo Kokuna
Kapolondugu
komini na Sikaso

Kalankene : Néci be kumasenbolo dafalan na (Fonction grammaticale)

Bamanankan sèbenni saniya hukumu kono, néci be dàne na cogo min, a be se ka ke kumasen fana o cogoya kelen na.

Kumansigi sariya hukumu kono (la syntaxe), an b'a fe k'an sinsingeleya min wulili kan nin sen in na, o ye néci jyoro jirali ye kumasenbolo dafata ni kumasen bolo dalalan kono.

Kumasenbolo dafata (proposition principale) ani kunasonbolo dafalan (proposition subordonnée), an ye do fo olu suguyaw kan kaban. I n'a fo u togo b'a jira coyo min, dafalan de be dafata dafa.

A b'o dafali min ke, néci be bo o de kono.

Sanni an ka se o yoro ma,

kumasenbolo dafata ni dafalan be dòn ka bo nögön na cogo di ?

Kumasenbolo yere taamasyen fôlo ye wale ye. Ni wale te yen kumasenbolo te yen, hali n'o y'a soro wale bisigiyalen don.

Misaliw

1. Su kora, dugu jera. Kumasesnbolo fila be nin kumasen in kono bawo wale fila b'a kono : « kora » ani « jera ». Seneñew nena bawo samiyé diyara. Kumasesnbolo fila be nin kumasen in kono, ka da a kan wale fila b'a kono : « nena » ani « diyara ».

Kumasen dafata ni kumasen dafalan be dòn ka bo nögön na cogodi ?

Oka nögön. Kumasesnbolo dafalan be damine ni kalansolan ye (mot de

subordination). Kolansolan koni ye kumasenbolo dafalan do de ye, hali n'u ka jan nögön na.

Misali :

[A ye baara ke] [kasoro man kene.] [kasoro man kene] ye kumasenbolo dafalan ye, a be damine ni « kasoro » ye, o ye kalansolan ye.

kumasenbolo dafalan hake be dòn cogo di ?

O ka nögön. Kaansolan hake min be kumasen kelen kono, o hake be ben kumasenbolo dafalan hake ma a kono

Misali

[Foro nena] [bawobaaraba kera] [Kasoro sanji bère ma na]

Kumasenbolo saba be nin kumasen in kono, bawo wale saba b'a kono.

owalew ye le « nena », « kera » ani « na ».

o bolen ko yen kalansolan fila b'a kono « bawo » ani « kasoro ». O koro ye kokumasesnbolo dafalanfila b'a kono. Olu ye :

[Bawobaaraba kera]

[kasoro sanji bère ma na.]

O la kumasenbolo dafata ye [foro nena] ye.

Kolosili: An k'a dòn k'a fo ko kumasenbolo dafalan te yen ni kumasenbolo dafata te yen. kumasenbolo dafata fama te yen ni kumasen bolo dafalan te. Nin kumasenbolo fila taalan ye nögön ye.

Mahamadu Konta

Maakorobaro : Jikojeckulu walima jitón (2)

Jikojeckulu kosigisenkanbaga:

Jekulu mako dòw be minnu be i ko tonsigiw ni jamako werew, olu ka kan ka sigi senkan i n'a fo yorow labenni walima kunnafoniw laseli mogow ni nögön ce ani jama laboli. Kosigisenkanbaga b'i nesin o walew ma. A magan n'a ka timinandiya ka kan ka bonya walasa ka mogow nene ku.

Saniya ni keneya sabatibagaw

N'i ko ji, i ko saniya, i ko keneya. Geleyaw ni haminan minnu be jama kan nin bondaw la, kunnafoni ni lafaamuyali ni lakanani ni degeli minnu bennen don, saniya ni keneya sabatibagaw de be ninnu waleya jikojeckulu walima jitón kono dugumogow ye sigida la.

Nin yoro be mogolandiw ni timinandiw ma, maganbagagatow, u te segen wa u te nene.

Nafoloko kolosibaga :

Kolosili kun ye nafoloko kana to mogo kelen ma. Dannaya mana ke warimarala kan cogo o cogo fo a ka

Daramani Tarawelee

segésége dò fe waati ni waati.

O be tòn ka nafolo dontala sementiya, ka hakililaw ke kelenye. A ka kan ka sèbenni ke minenko ni nafoloko taabolow kan.

A ka baara be misénya ni tilennenya ni laadiriya kofo.

Karamogo Daramani Tarawelee
Ji ni jilabanaw, kalan Diya 2006
san zuwenkalo

Dukene : Nansara fôlo minnu nana konjeninitaama na Afiriki kono (5)

A nini ka dijé dòn k'a lakali i kakole ye. Magankébagaw, dijé ye olude ta ye. A faamuya ko Ala ma dijé di u ma k'u to sunogó la. I fana be se min na o ke sanni saya ka se i ma, o la a be se ka fo k'i fana y'i jeniyorofin hadamadenya kono, i seko damajira la.

Nansaraw ma Afiriki mana yoroni kelen. Uka konjeninitaama kebagaw fôlo de nana Afiriki kono, ka yorow lasa, ka mogow lasa, k'uka jenamaya taabolow jateminé, k'olu sèben. O konjeninitaama kebagaw do ye Dawidi Liwiginsitoni ye, do ye Mongo Pariki ye, do ye Erene kaye ye, do ye Saworijnan de Baraza ye, an kumana olu kan ka temé. Nin sen in na, an be do fo Ferederiki Selusi kan.

Ferederiki Kuritineyi Selusi ye konjeninitaama kebagawa ye. Angilejamana den don. A bangera Angilejamana faaba la, Londuru, san 1852. Kabini a san 19, a wulila konjeninitaama fe. A taara Afiriki woroduguyanfan na konenini na. O y'a soro nansaraw t'o yoro ninnu kalama kosebe. Siya do be yen ko Ndebelew, a kelen taara seo masake ma, o togo tun ye ko Lobengula. Lobengula ye yamaruya di Selusi ma a ka donsoya ke a ka jamana kono. A y'i to o la ka yoro caman yaala. A sera fo ba Kongo jiwoyokéné kono, a sera Bosiwaná, o be wele bi Zimbawé; a sera fo Tanzani. A selen o jámana, a n'olu masakew benna folà, a y'u ka yamaruya soro ka kungo yaala, ka

donsoya ke a sago la.

A temena yoro o yoro, dugumogow kabakoyara ala a ka tegedumanya fe an'a ka marifa fanga bonya. N'a tun ye muguci, marifa in fanga tun b'a seri duguma sije caman.

A ye kungokolon yoro caman lasa, ka kungosogo suguya caman lasa, ka sigidalamogow n'u taabolow dòn, k'olu be seben. A laban na, Angilew ka maranemogo fôlo minnu sigira Afirikidisidi, olu y'a ta baara la, k'a ke yorojirala ye. Angilew tun b'a fe ka jamana kura sigi senkan Afiriki Woroduguyanfan fe, n'o ye Orodesi ye. Selusi kera o sira jirabaga ye mogow la. A terifarafinmasake minnu y'a bisimila, a laban farala olu kelebagaw k'olu ka dugukolo minne u la.

San 1892 desanburukalo la, a seginna fasola, n'oye Angilejamana ye. Jamanakalan cakeda y'a jansa ni medayiye, kadaakan a ye baarabaw ke a faso ye, a ye walijamanaw mine ka di a faso ma. A y'i to o la, a ye min ye, a ye min men, a ye ko minnu ke, a y'olu be seben, k'u ke gafe ye, ka sangaba soro a ka jamana kono. A y'afe in togoda ko « San mugantaama Zinbaye jamana kono ».

San 1909, Lamerikenw ka peresidan, Tewodori Orosiwléti ye Ferederiki Kuritineyi Selusi wele a k'a déme a ka donsotataama na Afiriki körönyanfan na ani Eziputi jamana kan. O donsotataama in senfe a ni Amerikiperesdianye kungosogo 500 faga. O donsoya in kera sababu ye ka hakilinumandiamma. Ay'afaamuya ko n'o tora senna sogolakaw nasilatunun. A seginnen Afiriki wo oduguyanfan na; a y'a jilalja ka sariyaw sigi donsoya la, ka feerew tige sogow ka lakana walasa u kana silatunun.

Alimankéle fôlo wulilen, Selusi taro sorodasiva ja, k'a ke jalatigi ye. San 1917 Zariwuyekalo tile 4, u ni Alimaw karila nögön na, a tora kélé la o don. A sudonna o yoro la yen.

A ka dijé laban na, a ye baarabaa

minnu ke walasa ka sogow lakana, k'ukisi, walasa k'ulabugunkonuman, ka kungo fana lakana, o kera sababu ye u k'a togo da kungokolon dò la, sogocaman dagalen be min kono, k'u kolosi, k'u ladon. U y'o kungokolon in wele ko Selusi ka kungokolon. A kene bonya ye kilimetre 55.000 ye. Donsoya yamaruyalen be ke a kono.

Nka a kenekeyanfan fe, donsoya te keyen. Sogow maralen be yen walasa mogow k'u ne daamu bo. Sogo siya minnu hake dogoyara dugukolo kan, olu caman be soro yen.

Selusi ka kungokolon be Tanzani jamana kan bi. Sogo 100.000 ni ko b'a kong : Samaw, waraw, waraninkalanw, jaramajanaw, sigiw, jew, surukuw, kungofaliw, mankalan suguya caman, ngonw ni warabilenw, fofodugumaw ni feniñenamaninw, jikonsogow, adw.

Mahamadu Konta
An ye nin kunnafoniw soro entereneti kan.

Poyi : Sababu

Sababu man bon,
Sababu man dôgo,
Sababu juman de man ca
Jigiya juman de man ca
K'i da su fe;
Ka wuli sogoma,
Fo Ala Sababu,
Ka ji da ko no kono,
K'o falen mogo la,
Masa Ala Sababu,
Ka nokise kelen don dugu la,
K'o falen keme na,
Faama Ala Sababu,
Sababu te to ko,
Sababu te ji ko,
Sababu Ko K'a fo,
Ko ale fobaliya ye
juman don baliya ye,
juman dòn baliya man ni
Ka sen naani taama ke,
Ka sen fila taama ke,
Kana laban sen Saba taama ma,
O ye koro sababu ye.

Fatumata Keyita Bamako

Waatiyéléma gelyaw kubenni ye dijémaa bëe kunko ye

Dijé nagamina: An ka nsana dòb'a fo, ko ni san tijéna, jate te kalo la. O kelen bëbimogow ta ye. Yéléma minnu donnen bë dijé taabolo la, olu kelen bë ka hadamadenw ka jenamaya kecogo gelyaw. Nka ni dijé yéléma, a te ne fo an yérew ka yéléma k'an ben n'aye. Anwdun bë se k'anyéléma cogo di? Surukukoroba yere ko «mogo ka kan k'i dege sensabataama na yanni k'a ntayan na». O tuma na yélémani ye wajibi ye anw kan n'an b'a fe ka mèen jenamaya la. O b'an sigida n'a lamini kofo an fe.

San 1992 la, laje min kéra Iriyo dugukono Berezili jamana na, bolon bilala bénkan caman na : Waatiyéléma kubencogo; nimafénw ni nintanfen dama min bë dijé kono olu lakanacogo ani ja kecogo. Nin bénkan saba duionnen don nmgón na, n'iy'ulaje u ne numankar, walima u ne jugu kan. Ja be nimafénw ni nintanfen ban dugukolo kókan. O bëwaatiyéléma kofo. Nafolobolodara o jahadi in kubenni kama min tubabukan da je surun ye «CCNUCC». A kun ye gazi jugu minnu bë dankaru jenamaya la k'olu baga faga.

San 2009 waatiyéléma min togo ye Johan Orkisitoromu, o n'a jéjogon dòwyedabalidow kofo, minnu waleyali b'a to an ka se ka mèen ka sigidalafénw nafabobo. Uwelella danw. O konyeninaw ye hakilila minnu fo, olu taara sigida n'a lamini lakanani lafasabaaw Jiminisa fe. O danw man kan ka sagon mogo si fe ni jenamaya kecogo numan kanu b'i la. Orkisitoromu ka jatela, danka kan ka sigi sisangazi hake la dijé kono ani ka dabali tige, min b'a to yoro funteni fanga kana se ka yelen ka temé degere 2 hake kan. O la a kan ka kecogo di? Iziniw bë ka caya yiriwali kama, sigida n'a lamini fana dun ka kan ka lakan.

Hadamadenw b'u mako ne sigidalafénw na a mèen na ukayiriwali kama, u tun ma hami n'a ye don si da kelen na, k'o fen ninna bëna ban don nataw la. AN be don miñ na dönnikélaw ye laje caman ke, cakéda caman fana sigira senkan sigida n'a lamini lakananiko la; kérénkérénnye la ka jésin waatiyéléma kow ma. Laje minnu bë ke waatiyéléma kan, n'u bë wele tubababukan da je surun na Kópu (COP), hali ni jamanaw ka miiri te kelen ye a kow la, u bëe b'a dòn, ko sigida n'a lamini bë ka tijé. O la a te ne n'u m'u fanga fara ngoron kan ka waatiyéléma kubenni la jini bolodalenw waleya. O la a bë. nini jamanaw k'u seko ke u ka yorow la. Hali o fana t'a ne fo mogo kelen kelen k'a seko da o kan a ka sigida la. Jamanaw ka kan ka u ka mogo kunafoni ani k'u lafaamuya baara ketaw la waatiyéléma gelyaw kubencogow waleyalia. A kòlsira ko gelyaw fen o fen b'an ka sigidawla, a fanba dennen don sigidalamogow yere kewalew la. I n'a fo jiribatige ani posoninko. Mali yere b'o cogo la i n'a fo jamana to fen o fen bë yiriwali sira kan. Fura min b'o la o dò ye hadamadenw hakili yélémani ye ka jésin u sigida n'a lamini lakanani ma. Odey'an bëe kunkoye; k'a ta jamana kururula ka se jamanaden kelen kelen ma. Ka da a kan a jininendan an k'an fanga fara ngoron kan. O bëe baju ye kunafoni ani lafaamuyaliye. Sabula gofrenaman mana dabali fen o fen tige sigida n'a lamini lakananiko la, a si te se ka sira soro ni sigidalamogow yere sen ma don u la, ka son k'u waleya. Jamana o jamana ka soro sirilen be dugukolo nafaboba rawla, n'o jamanadenw ma sigida n'a lamini lakanani k'u ci ye, u bololankolon nin waatiyélématile in na. O de la sigida n'a lamini lakanani ye wajibi ye Mali ma,

ka da a kan jamanaden 80% dahirimé dulonnen don dugukolo nafaboba rawla; n'o ye wulakonoba rawla ye (sene ni baganmara ani mooni). Mali ye sariyaw ni cakéda camana sigi senkan nin ko in na sa; i n'a fo faso ka dabali tigelen ka jésin sigida n'a lamini ma (PNAE) san 1998; faso ka dabali tigelen ka jésin sigidalafénw ma (SNB) san 2001, sene kecogo kura sariya (LOA) san 2006, ani faso ka dabali tigelen ka jésin ja keleli cencenmayoro bonyani dabali ma.

Misali la fen min ye ja keleli ani waatiyéléma gelyaw kubenni ye, dabali minnu tigeri jiriw tige cogo la ka ke tobilidogow ye, olu dajirala sigidalamogow la k'u sendon u waleyalia. O de la jamana ye sariya 95-003 min ta san 1995 o ye dògogosuguw sigicogo dantige. Ben tun kéra dabali minnu kan waatiyéléma gelyaw kubenniko la dijémaa fe ni Mali sonna u ma, o waleyalia do y'o ye. Ja kubenni ani sigidalafénw lakanani waleya don.

Sn 1994 setanburukalo tile 22 Mali y'a bolon bila dijé tonba ka waatiyéléma gelyaw kubenni nafoloko (CCNUCC) bénkansében na; ka labank'a waleyalibenkansében bolonobila san 1994 desanburukalo tile 28. A y'a bolon bila Kiyoto bénkansében fana na san 1999, fo k'o waleyali bénkansében bolonobila san 2002 mariskalo tile 22. O waati la dògofere kun kéra i n'a fo sangawuliko; komini caman na dògogosuguw tun bë siradaladugu camana na. Ka da dògo ni safabon nininta hake caya kandugubaw kono; a suguw ye fanga soro. Dabali kura tigerao kónona na ka gakulunjanako don ba la walasa ka dògo jenninta hake dògoya tobili la. . Nka o gakulunjanaw sòngocaya koson; mogo caman ma se k'u san. Hali ni musow

ni gatigiw y'u kanu, u songo geleni y'u sanniba bali. Faso ani sigidalamogow dun bë dò soro dògogosuguw kókan; o de la faamaw ni komini jemogow y'u jilaja a ka se ka ke cogoya nyman na, u kana se ka bône u niyoro la a ko la. Ni dògogosugu ma min fara dogobatige kan, a ma fen bo a la.

A ninina o de la ka dabali wëre tige wari sòrcogo wëre la sigidalamogow fe, min te dògotige ye. Hali ni sene tun ma diya sene kela min bolo, o tun b'a fanga digi dògotige kan k'a ka balo dafa nini ola. A tun ka gelen k'o mogo suguyaw gen dògotige la ni soroda wëre ma dajira u la.

A kòlsira, ko gelyaw dò datuguto ye dòwère dayele. Mogo minnu hakili la ko dògotige ye faantanya fura ye, olu tun m'a miiri k'o laban de bëna u ka faantanya juguya. Faantanya keleli te taa hakilijakaboba kó. Ni jamana b'a fe k'a disida faantanya keleli la, ko minnu nafa kuntaala ka jan, a ka kan k'a jésin olu waleyalia ma. Kunafonidiw ni lafaamuyaliw kofe, hakilijakabokéne ka kan ka sigi dabali numan tigeliko la. Ni waleya minnu ye sigidalamogow yere kun mine, olu ka sigi senkan poroze ye, u ye.

Gelyaw n'u ta bëe, Mali bë k'a jilaja k'a ka layidutalenw waleya sigida n'a lamini lakanankola. Nka waatiyéléma gelyaw kubenni te laa fangafaranmgónkankogofrénanman ni sigidalamogow tow fe. Waleya dòw bë k'an ka sigidaw la, a te ne ni goronaman ma sariya ta olu kecogo numan kama. Waatiyéléma gelyaw kubenniko la, ko fosi dògoya te. Wa an kana an sudon faantanya la ka waleya jugu dòw fana ke, minnu y'an tijeko ye. Kalanbaliya ni jogo jugu dòw bë yen, olu ka jugu sigida n'a lamini ladonko numan ma

Suleymani Sidibe/Dokala Y. Jara

ma kasoro u ma dijé di i ma i ka don,

A to be ne 6nan na

«AMAP» kuntigi
Abudulayi Tarawele

Kanw kunafonisebenw
baarada kuntigi
Amadu Umaru Jalo

BP : 24 - Telefon : 20-21-21-04
Kibaru Bugufiye Bosola

Bamako - Mali

Sebennijekulu
Mahamadu Konta,
Dokala Yusufu Jara

Labugunyoro : AMAPU gafedilan
baarada

Sariya : Gundoboroto nangicogo

Sariyasen 130 : Gundo donna mogo min bolo ka da a cogoya walima ka da a ka gundolabaara kan, fo ni sariya b'a wajibya a ka gundo in boroto, n'o te n'a y'a ke, a ka kasoo kuntaala b'a ta kalo 6 la ka se san fila ma, a ka alimani sarata fana b'a ta sefawari dòrôme ba naani na ka se ba bi saba ma.

O nangicogo bë da kiiritigela kan, min ye kiiri tige kó numan sariyaw soso.

Sariya : Hadamadenya sèben kolonw dilanni nangicogo

Sariyasen 134 : Hadamadenya sèbenw dilanyoro la, mogo min mana sèben lankolonw dilan ka dimogoma, o bë nangi kalo kelen fo kalo saba kasoo la; a ka alimani sarata fana b'a ta sefawari dòrôme ba duuru la ka se

ba mugan ma. Sèben lankolon ye papiye gansan do talen ye ten k'a laben ka dia tigim a yuruguyurugula.

Sariya 135 : Ni furu don, ni furusirila ye furusibën dilan kasoro ce ni muso walima u faw n'u baw, walima sariya la mogo wëre minnu ka kan ka son furu in ma, olu ma yamaruya di furu in kama, a furusirila in bë nangi, a ka alimani sarata b'a ta sefawari dòrôme ba duuru la ka se ba mugan ni naani ma, walima a bë kasoo ke, min kuntaala b'a ta kalo 6 la ka se san kelen ma, walima ka caya n'o ye.

Sariya : Delili ani ka mogo bila delili la o nangicogo

Sariyasen 183 : Baliku fen o fen ka kéné a nina, n'o sorola delili la siradaw

la, o bë nangi. A ka kasoo kuntaala b'a ta tile 15 la ka se kalo 6 ma.

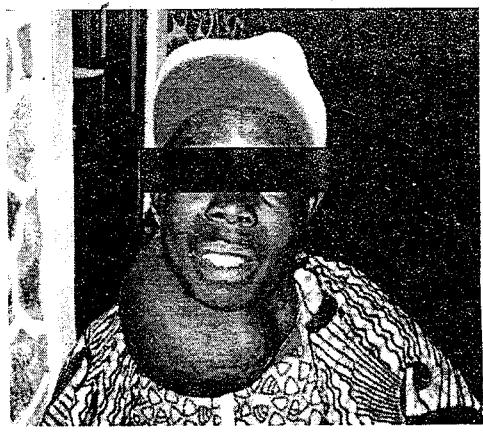
O nangicogo bë da mogo kan, min ye iujuratoye n'a bë ka furake dògotore so do la walima a lahineyoro wëre la, n'o minna delili la forobakenew kan. A mana kecogo o cogo ye, ka mogo do bila delili la, o konnen don.

Mogo min mana miné mogo wëre bilali la delili la, o bë nangi. A ka kasoo kuntaala b'a ta tile 15 la ka se kalo 6 ma.

Mogo min bilala delili la n'o ma balikuya folo, a bilabaa delili la, o ka kasoo b'a ta kalo 3 la ka se san kelen ma.

Sariyasen 184 : Delilikela fen o fen, i ye iujuratoye o, i ye mogo kéné ye o, n'i donna mogo kan yoro o yoro la k'u bagabaga walima ka kuma jugu fo u

Foolo bananama be mögo ne suran, k'a kumakan yelema

Fooloto segenne don kosebe

Foolo nörölen don kan jisira sanfe nkööki nefe, n'o bonyana a be ke foolo bananama ye. Ni foolo b'a cogoya numan na, a b'i n'a fo npereñperen; a be ji suguya do ncoono farikolo kono, min joyoro ka bon farikolo mödiyalı la, dumuni yelemani na ani ko werew la. Nafamafen min be kogo la, n'a be wele tubabukan na iyodi, o de be foolo ka ji ncoonota sensen k'a bëre beñ farikolo ma. An be kogomin k'an ka naw na, iyodi y'o kefen fanba ye. Ni geleya be foolo ka ji ncoonota sensenni na, walima ni kogohake ka dögo kosebe farikolo la, walima ni bana ye foolo soro, a be bonya ka ke foolo bananama ye.

Foolo bananama tamasiyénw ye juménw ye?

Foolo bananama be don ni do farala foolokuru bonya numan cogoya kan kan koro, o bonyani be se ka sennateliya, walima ka ke doonindöönin, walima ka yelema don a ka ji ncoononi cogoya la. O la kankorola be funun. Mögo b'o don a yere la ten, walima dögötöro ka segesegeli b'o sementiya, n'a y'i kankorola sebekoro momo ni hakili ye. An be don min na ani jamana min kono, mögo ka foolo ka sebekoro bonya bilen fo k'a dese ka dumuni ke, walima k'a dese ka ninakili, walima fo k'a tigi kumakan yelema, o nogoyara. Kasoro waatiw temena, o bee tun be fooloto soro. Sabula a tun te nejini k'a furake joona.

Foolo döw be yen, dimi b'u la. N'i magara a tigi kankorola la, a b'a cogori. O ni degedegeli cogorili te kelenye. Ni foolo bananama sababu y'a ka jibancoono ye, a tigi be fasa, a dusukun panpanni be teliya fana. A fari be yereyere, a te sunogø ka ne, a dusuma be goya a yere ma, a be woosi kosebe, sabula a farilafunteni be bonya, kñoboli fana be se k'a mine.

Nka ni foolo bananama sababu t'a ka jibancoono ye, n'b'a fe k'a foko n'a te ji bëre ncoono, a tigi neða be se ka funun, a fari be girinya a kan, a ja be to ka tige a yere ma ten, a hakili be

goya, walima i b'a soro a t'a yere kalama bilen, a farikolo be segen, a kono be ja, a dusukun panpanni be sumaya.

Foolo bananama sababuw ye juménw ye?

Foolo sababu ka ca. A be se ka ke dumuni cogoya ye, walima daninye, walima farilaji cogoya. O foolosörögöde ka ca musokunda. Siramin walima sigaretimin fana b'a lase mögo döw ma, sabula sira de be kogo na farmafæn iyodi tige farikolo la. Mögo min be meen tile koro, min b'a farilankolon bila ka caya (misali la i ka denmisenninya kono), walima mögo yere kecogo a sigida la.

Foolodakeñnen. Foolodakeñnen ye foolo ye, min yoro do man bon ni do ye kan koro. A b'a ka ji ncoono a cogoya numan na. Muso foolotowla 80% ta y'o ye. Dimi t'a la, a man bon ka dankeme, wa a ma se furakeli ma.

Foolo jibancoono fana ka ca musow la ni cew ye. A döw be soro cen ye du kono. O foolo suguya be mögo fasa tuma döw la, k'i fari jeninen, a ja be to ka tige a yere ma ten, a be woosi kosebe, a farikolo be yereyere. Adöwyere la a tigi nekili be suran. N'o ye k'a nekili bonya k'a k'i n'a fo u be gan ka bo u fara kono. Foolo hakelama jibancoono fana ka ca musokunda. Ale be soro banafura tataw fe; i n'a fo fura min be wele «litiyomu», walima kogodese farikolo la. Jatemine na, foolo bananama tun ka ca mögowlia, waati min na kogodunnitun ma lakodon. A foolo suguya be soro cen fana ye du kono, walima ka mögo soro ten.

Ni arajo kera foolo la k'a dere a kana bonya, walima ka dusukunyereyere dabilali furaw di a tigi ma, o be se ka na ni iyodi hake cayali ye faikolo la, ka foolo bila jininncoono walima jibancoono na. Foolo koni be laban ka jigin o kofe.

Dimibe foolominuna, n'ube farigan bila mögo la, a be se ka ke u be jininncoono walima jibancoono kofe. Nka u be se ka furake dögökun damado kono walima kalo kelen kuntaala kono. A ka ca a la dögötöro be asipirini seben a tigi kun, walima fura were minnu be dusukun panpanni bëre ben.

Foolo dakeñebali walima nuguñuguma. Momoni be foolo suguya don, walima arajo keli. A be se ka ke o nuguñugu ninnu te foolo bali a ka baara kecogo numan na. N'u koni sumanen don, u te ji bëre ncoono; nka n'u ka kalan, u be jiba ncoono. Dun n'o ye kanseri ko ye tubabukan na, foolo nuguñuguma

ka telin k'c.lase mögo ma. Nka min ye nuguñugusumanenwye, ujilama fara u kurulama kan walima jini kuru nagaminen, olu 10% fo 20 be bana kofe; u be kanseri fana bila mögo la.

Mögo ka kan ka dögötöro magen fooloko la wa?

Ni foolo b'i la, kana sigi n'a ye; taa i yere laje dögötöro do fe. N'a ko t'a ka kan ka ke cogo min na, o b'i bilasira.

Lajeli farikolo fe ni bolo ye

Kankorola lajeli dögötöro fe, o b'a sementiya ni funun in ye foolo bananama ye walima ni fen were min don. O b'a to fana a ka don, ni dimi b'a la walima ni dimi t'a la, ni foolo fan kelen doron bananen don walima ni a fan fila bee don, ni foolo in kolo ka gelen walima ni magaman don. Lajeli b'a to a ka don fana n'a be ka kelenkelen sigi kan koro.

Lajeli farilajiw fe

Dögötöro be foolo ka ji ncoonota do ta ani ka kunkoloseme ka ji ncoonota dota k'olu laje. Sabula kunkoloseme be ji min ncoono, o de be ke sababu ye, ni foolo fana ke se k'a ta ncoono. Nka a ka ca a la a be fole ka kunkoloseme ka ji ncoonocogo de laje. N'o ka ca, o b'a jira ko foolo ka ncoonota hake ka dögo. Nka n'o hake ka dögo, ob'a jira ko foolo ka ncoonota de hake ka ca.

Fura minnu be foolo ka jibancoono bëre ben, dögötöro be se k'olu seben a tigi kun.

Lajeli arajo fe

Lajeli kecogonuman ma teme arajo kan. Ale de b'a sementiya a neña, ni foolo bananama don. A b'a bonya hake don, k'a don ni jibancoono foolo don walima ni jininncoono foolo don, ni foolo nuguñuguma jalan (kuru) don, walima ni kuru ni ji nagaminen don. Ani ni foolo be ka yelema don dusukun panpancogo la k'o don. Ni foolo be ka kelenkelen sigilen don kan koro, o fana döncogo ye arajo ye.

«Sentigarafi» ye segesegeli kecogo do ye dögötörow fe. Mögo min b'a fe ka foolo lajeli ke, u be fura do k'i la. Ni foolo bananama b'i la, o be taa nora a tigi foolo la. O fura be se ka ke iyodi ye walima «tekinelyomu». N'o fura in nörölen yera foolo la, o b'a jira ko siga t'a la, foolo bananama don. Ni bololamomoni ma se ka min faranfasiya, sentigarafi b'o dafa. Ni foolo nuguñuguma sumanenwdon, fura min kera a tigi la, o caman te nörö foolo la. O b'a jira ko jininncoono foolo don. Ni foolo nuguñuguma kalamaw don, fura min kera a tigi la, i b'a soro o caman nörölen be foolo la. O b'a jira ko jibancoono

foolo don. Ni foolo nuguñuguma ye ji ni kuru nagaminen ye, fura min kera a tigi la, o be nörö foolo la ni haké ye. O b'a jira ko foolo be k'a ka baara ke a neña.

Foolo nuguñuguma ji do tali k'o segesegel, o b'a to a ka don ni bana b'o la, walima ka bana kuru labo a kono. O segesegecogo in be se ka ke fana ni foolo nuguñuguma sumanen don. Arajo keli b'a to a ka don ni foolo mantooro be ka jigin disi kono.

Foolo bananama be damine cogo di?

- Foolo bananama be soro iyodi nöröbaliya fe foolo la. N'o waleya in kolosira mögo min na, a ka ca a la a tigi kan be funun. O ye foolo bananama damineen ye, k'a sababu ke iyodi ntanya ye farikolo la.

- Ni kan fununna foolo funteni be yelen farikolo yoro caman na; i n'a fo nkongi, ka dumuni kununni geleya a tigi bolo ani ka fogonfogonsira datugu. O be ninakili tige mögo la. O kololontan te kumakan ma. N'a tigi be kuma, a kumakan be girinya, walima ka misenya. Foolo bananama be kumakan cogoya tige. Nka n'in geleya fen o fen fölen file nin ye, a si te ke mögo la tile kelen. A be se be damine döönin-döönin. Foolo minnu te se ka opere ani sigi kera ni minnu ye ten ka meen u ma furake, o y'o foolo suguyaw de ye.

Foolobana wulicogo an'a furakecogo

Foolo be se ka bonya walima ka cogoya. Taamasiyen dow b'o jira. Foolo be se ka juguya ka farikolo pösoni n'a be ji caman ncoono. O bëna ni jibancoono foolo ye. Nka a be se ka laban ka yelema ka ke jininncoono foolo ye.

Foolo furakeli sirilen b'a sababu dönnina. Adowla iyödililabanabaato ma, o be nogoya don a la, n'a söröla ko iyodintanya don farikolo la. Ni jibancoono foolo don, foolofuraw be di a tigi ma. Tuma döw la ni mögo meenä iyödi tali la, o be se ka ke sababu ye ka foolo jininncoono yero döw geren. Ni bana fana kera k'a be danteme, foolo yoro do, walima a mumé be se ka tige 'ka bo yen; walasa lafiya ka soro a tigi fe. Foolo be ji min ncoono n'o te se ka sensen, ojibeñonabila ni döwëre ye dögötörew fe.

Foolobana künbeni

Foolo min sababu ye iyödi ntanya ye karikolo la, o kelen doron de be se ka künben. I dan ye ka iyödi di a tigi ma ka iyödintaya ban.

Dökala Yusufu Jara

Ne 6nan tɔ

i be nangi. I ka kaso kuntaala b'a ta tile 15 la ka se kalo 6 ma.

Sariya : Wajibi don mogow k'u mogonogon deme k'a tanga kasaara ma. Ni m'o ke o nangicogo

Sariyasen 174 : Ni tasuma wulila, ni tasuma ye kungo minne, ni finge jugu wulila, ni dugukoloyereyere kera, ni ntongjaadi kera, ni sumandunkonow nana, walima tijenikefen suguya o suguya, n'o de bëna kasaara lase bëe ma, walima mogo do ma, o mana ke mogo min nena, a be wajibiya a ma a ka deme don o ko dalasali la. N'a te

sea ka sigida nemogow walima fanga tiligamogow ladonniya o la.

Mogo minnu m'o ke, wa dalilu jenjén ma soro u bolo o këbaliya la, walima u y'u ban ka deme don, walima k'a ke kunbonkola ye, u be nangi. U ka kaso kuntaala b'a ta tile 15 la ka se kalo saba ma, u ka alimani sarata fana b'a ta sefawari döröme ba naani na ka se ba bi woɔɔrɔ ma.

Walima nangili be se dan kaso ni alimani fila dolakelen ma.

Ubanni deme donni ma n'o nogonna fila y'u soro, kaso be ke wajibi ye u kan, wa alimani sarata be sigiyoroma fila.

Mogo minnu ma son ka deme don, wa dalilu jenjén t'u bolo o këbaliya la,

Mali sariyako ministri

walima k'u ban k'u seko jira a ko la kasoro deme doncogo se b'u ye, walima ka ban deme donni ma ka'da kunbonkolá kan, a tiligamogow be nangi. U ka kaso b'a ta kalo kelen na ka se 6 ma, u ka alimani sarata fana b'a ta sefawari döröme ba naani na ka se ba keme ma. Walima nangili be se ka ke kaso ni alimani fila dolakelen ye.

Ubanni deme donni ma n'o nogonna fila y'u soro, kaso be ke wajibi ye u kan; u ka alimani sarata fana be sigiyoroma fila.

U ka hake minnu be jamana kan, u tolou fana soro san saba kuntaala kono.

Kalo farikolonenaje kibaruyaw

1 - Joliba sirifu be ka geleya kupu Kafu la

Joliba bekulu min na, a y'o laban ye. Ntolatanko fila kono, Nigeriya Ejinba y'a gosi 2 ni 0. Okofe, Konxarikaw ka Wiliyamusiwuli nana Bamako yan, o kera 1 ni 1 ye.

Wiliyamusiwulii min be kulu in ten kan, o b'a ne ni kuru 3 ye. Kongo Barazawuli Kara ani Nizeriya Ejinba, olu b'a ne ni kuru 2 ye.

2 - Samatasége minnu si te san 20 bɔ

Olu taara Tanzanikaw bugo u fe yen 2 ni 1. Usumani Jakite ye kuru 1 don sanga 33 nan na. Jaje Samagare ye kuru 2nan don san 41nan na. Tanzanikaw ka kuuru 1 donna Habibu Kiyonbo fe sanga 44nan na. Ntolatan in komasegin kera kari, mekalo tile 20, san 2018. O senfe, Mali Zinoriw y'u gosi 4 ni 1. Mali ni Kameruni ka kan ka ben ntolatan nataw la.

3 - Mali Bolobatigw ka farikolonenaje la 5 ye se soro u ka nogondan senfe alamisadon mekalo tile 10. O mogo duuru ye : Mamadu Kurekana kilo 65, Daramani Kante kilo 75, Yakuba Balo kilo 85, Yakuba Kante kilo 95 ani Umaru Jalo kilo 100. O mogo 5 be taa Mali joyoro fa Gana zuluyekalo la, Afiriki bolobatigw ka nogondaba la.

4 - Kupu Ifowa/UFOA kera Liberiya Nin tun y'a siye folo ye Kupu Ifowa ka laben Zinrikunda. Jamana minnu tun b'a kene kan, olu tilala kulu 2 ye.

Kulu A : Liberiya, Konowari, Saralon ani Ginebisawo.

Kulu B : Mali, Senegali, Lajine, Ganbi. Finali la, Liberiya ni Ganbi ye nogon soro, o kera 1 ni 0 ye Gabi kanu na. Mali ye joyoro 3nan soro, ka Konowari gosi 1 ni 0.

Sigida lakodonnenw joyoro ka bon jamana yiriwali la

ta nogon kama, ka maramafew minne u bëe la, ka sigikafow boloda u ce.

Bakurubafo la faso togolakonseyew kuntigi ye jamanakuntigi sebekoro mankutu juman na jamana ka netaako la fasodenw ye ani dinemaa ye. A y'a jira k'an ka jamana be ka wuli ka jo a sen kan. Nka a ko faso togolakonseyew yere ma to ko fasoko la. U ye laje caman ke hakiljakabow la masalakun dòw kan, i n'a fo geleya minnu be marabolow marali la, benkansében min bolonobilala goferenaman ni jamana köröfela mogo murutilenw ce, o waleyali ani lajew, forow ni duguw labenni sira fe. Ulabanna ka faso togolakonseyew ka fangabulon sigili sanyelémasesi labenw ke Kayi awirilikao temenen in tile; Kayini Kulukoréani Segumaraw

bolo donni nogon bolo k'o benkan bolonobilali denfaya ke, min b'a to u jelen be fala min na n'o be wele tubabukan na «nfale di seripan», u bëe ka se k'o nafa bo.

Mamadu Satigi ye foli ni tanuni ke jamanakuntigi la, a keli la k'a ka dannaya da Sumayilu Bubeyi Mayiga joyoro kan jamana kono an be waati min na. C' siratige la, a y'a jira ko faso togolakonseyew ka fangabulon be goferenaman köröfela minisitirijemogó ka neatabara naani naniya sirilenw waleyali la benkan min bolonobilala Malidenw ce Alize Alizeri faaba la o waleyali a nema ben ni lafiya soroliko la jamana cemanceyanfan basigili; jamanadenw ka lajininw sabati ani kalataw keli basigi i ni jelenya ye.

Isa Danbelé/Bokala Yusufu Jara

SAN 2018 MARISIKALO KIBARU KONKO

Dukene : Nansara folo minnu nana köröninitaama na Afiriki kono (5)

Maakorobaro : Jikoyekulu walima jitou (2)

- ne 6 : Sariya : Gundoboroto nangicogo

- ne 7 : Foolo bananama be mogo ne suran, k'a kumakan yelema

- ne 2 : Basigi sabatili be senna Kidali marabolo kono
- ne 3 : Mali ni Faransi y'u bolono bila warikoseben dòw la faantajnw demeniko la
- ne 4 : Yelema caman donna köröfiko cogoya la Mali kono
- ne 5 : Kalankene : Neći be kumasenbolo dafalan na
(Fonction grammaticale)